

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे

बी. ए. – (विशारद) योग

परीक्षा : मे – २०२२

प्रथम वर्ष

सत्र – २

विषय:- योग तत्त्वज्ञान (भाग-२) YC – (201/ YC-2011)

दिनांक : २८/०५/२०२२

गुण : ६०

वेळ : स. १०.०० ते दु. १२.३०

- सूचना :**
१. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
 २. उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.
 ३. उत्तरपत्रिकेत प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नक्रमांक लिहिणे आवश्यक आहे.

- प्र.१. पुढील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही चार) (४०)
- १) आस्तिक दर्शने कोणती ती सांगून त्यांचा थोडक्यात परिचय लिहा.
 - २) तत्त्वज्ञान व दर्शन संकल्पना स्पष्ट करा.
 - ३) अष्टांग योगातील अष्टांगे कोणती ती सांगून कोणतेही एक अंग सविस्तर लिहा.
 - ४) हठयोगाचा अर्थ सांगून हठयोग संकल्पना स्पष्ट करा.
 - ५) पातंजल योगदर्शनात किती सूत्रे आहेत, त्यांची विभागणी किती पादात केली आहे ते सांगून त्यांचे वर्गीकरण सविस्तर लिहा.
 - ६) पातंजली मुनींनी सांगितलेल्या योगमार्गातील अडथळ्यांचे सूत्र लिहून अडथळ्यांचे वर्णन करा.
- प्र.२. पुढील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) (१०)
- १) मीमांसा व वेदान्त दर्शने एकमेकांना पूरक कशी आहेत हे स्पष्ट करा.
 - २) अष्टांग योगातील बहिरंग कोणती ती सांगून कोणतेही एक बहिरंग स्पष्ट करा.
 - ३) योगसूत्रातील योगाची व्याख्या सूत्र लिहून स्पष्ट करा.
 - ४) तत्त्वज्ञानाचे स्वरूप थोडक्यात सांगा.
- प्र.३. टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) (१०)
- १) नास्तिक दर्शने
 - २) आसन
 - ३) महर्षी पतंजली
 - ४) अनुबंध चतुष्टय

Translation in English

Sub: Yoga Philosophy (Part-II) (YC-201/ YC-2011)

Instructions:

- 1) All Questions are Compulsory.
 - 2) Figures to the right indicate full marks.
 - 3) In the case of any doubt the Marathi version shall be held to be authentic and final.
 - ४) While writing answers the respective question numbers must be mentioned in the Answer Book.
-

Q.1. Answer the following questions in detail. (Any Four) (40)

- 1) Write a brief introduction of the Astik Darshan.
- 2) Explain the concepts of Tatvadyan and Darshan.
- 3) Write stages of Ashtang yoga and write down the details of any one.
- 4) Explain the concept of Hatha Yoga by explaining the meaning of Hatha Yoga.
- 5) How many sutras are there in Patanjali Yoga Darshan? It is divided into how many Paada? Write in detail.
- 6) Describe the obstacles in the path of yoga as explained by Patanjali Muni.

Q.2. Answer the following questions in short. (Any Two) (10)

- 1) Explain how Mimamsa and Vedanta philosophy complement each other.
- 2) What is *Bahirang* in Ashtanga Yoga? Explain any one of them.
- 3) Explain the definition of Yoga in Yoga Sutras by writing Sutras.
- 4) Briefly describe the nature of philosophy.

Q.3. Write short notes. (Any Two) (10)

- 1) Nastik Darshan
- 2) Aasan
- 3) Maharshi Patanjali
- 4) Anubandha Chatushtaya
